

Pastier kráčajúci za pastierom. 95. výročie biskupskej vysviacky bl. hieromučeníka Pavla Petra Gojdiča, OSBM

25. marca 2022 ✝ Cirkev

Monsignore Gojdič. Prešov. Svätý Otec Ťa povýšil do hodnosti titulárneho biskupa. Prikazuje ti, aby si bol čo najskôr v Ríme v Chráme sv. Klimenta vysvätený. Arata. (telegram z Pražskej nunciatúry, 22. február 1927).

Zdroj: wikimedia commons

Novovymenovaný biskup Gojdič s veľkými obavami prijíma tento úrad. Skôr, než sa rozhodne, odchádza do Užhorodu k otcom baziliánom prosiť o radu a pomoc. Otec Polykarp Bulyk, ktorého tam stretáva, ho povzbudzuje a zasieva do jeho duše pokoj a dôveru. Ešte v ten istý večer sa vracia naspäť do Prešova.

Vo chvíli, keď ešte nikto nevie o jeho vymenovaní, sa rozhodne, že využije tento čas a pripraví si plán svojej práce do budúcnosti. Ale správa o jeho vymenovaní sa veľmi rýchlo rozšíri. Čoskoro sa stane známym, že bude mať titul harpašký.

Spomienky

Bl. biskup Vasil' Hopko, v tom čase ešte mladý bohoslovec, spomína na tieto dni takto: „*Videl som na tvárach ľudí pri triumfálnej bráne na Hlavnej ulici, ako sa každý teší, že dostaneme biskupa, nášho človeka, ktorý nás pozná, rozumie našej mentalite, pozná naše dobré aj zlé stránky.*“

Uprostred radostných spevov a ovácií nadšene pozdravovaný nový biskup vchádza do svojej katedrály. Ľudia mu nadšene spievajú: „*Hosana, sláva nášmu biskupovi!*“, ale on sám plače, akoby cítil, že o 33 rokov ne jeden z nich bude na cudzí príkaz ešte hlasnejšie vykrikovať: „*Ukrižuj ho!*“

Niekoľko hlavných myšlienok z prvej kázne novovymenovaného biskupa zachytáva bl. V. Hopko: „*Duch Pána je nado mnou, lebo ma pomazal, aby som hlásal evanjelium chudobným. Poslal ma oznámiť zajatým, že budú prepustení, a slepým, že budú vidieť; utláčaných prepustiť na slobodu a ohlásiť Pánov milostivý rok*“ (Lk 4,18–19).

Týmito slovami, ktoré kedysi ohlasoval Kristus v nazaretskej synagóge, keď zvestoval ľudu svoje Božie poslanie a ktoré teraz zopakuje ako novovymenovaný biskup svojím tichým, no zanieteným hlasom, si vladyka Pavol získava všetky srdcia. „*Chcem ako sv. apoštol Pavol „radovať sa s radujúcimi a plakať s plačúcimi“* (Rim 12,15), *chcem „byť pre všetkých všetkým, aby som zachránil aspoň niektorých“* (1Kor 9,22). Týmito tromi citátmi z Písma oznamuje veriacim program svojho biskupského účinkovania. Prešovskí veriaci sa s dojatím rozchádzali domov. V srdci cítili vďaka pápežovi Piovi XI., že im ustanovil za biskupa takého milého „anjela“.

Chirotonia - biskupská vysviacka

V marci, v mesiaci sv. Jozefa, ktorého vladyka úprimne uctieval, na Sviatok zvestovania Panne Márii 25. marca 1927, je otec Pavol Gojdič, OSBM vysvätený za biskupa v Bazilike sv. Klimenta v Ríme.

Zaujímavosťou je, že na tento rok pripadlo aj 1100. výročie narodenia sv. Cyrila, ktorý je pochovaný práve v tejto bazilike.

Biskupov svätiteľov si zvyčajne vyberá nominant sám, Svätá stolica iba potvrdzuje výber. V prípade vladyku Gojdiča sa presne nevie, kto ich určil. Svätiacimi biskupmi boli križevacký biskup Dionýz Nyáradi, przemyslský biskup Jozafát Kocylovskij, OSBM, a biskup z Filadelfie Konštantín Bohačevskij.

Na slávnostnej vysviacke sú prítomní významní hostia: kardinál Aloysius Sincero, sekretár Kongregácie pre východné cirkvi, arcibiskup Pappadopolos, asessor uvedenej kongregácie, arcibiskup Francesco Marmaggi, nuncius v ČSR, biskup D'Herbigny, predseda Biblického východného inštitútu (IBO), páter Vykoukal, opát benediktínskeho kláštora Emauzy v Prahe. Do sviatočne vyzdobenej baziliky vstupujú biskupi – svätitelia za spevu bohoslovcov. Hneď pri vchode ich víta mních nominant – otec Pavol, oblečený do baziliánskeho habitu.

Po ukončení spevu *Svätý Bože* otec Dionýz Holoveckij, OSBM, rektor Pápežského kolégia sv. Jozafáta v Ríme, číta pápežskú bulu o vymenovaní otca Pavla Gojdiča do biskupskej hodnosti s titulom biskup harpašský.

Nasleduje vyznanie viery a prísaha Svätému Otcovi, ktorú skladá do rúk biskupa Dionýza Nyáradiho. Potom dostáva žezlo a nábederník. Je to štvorhranné plátno, ktoré je zavesené za jeden zo štyroch cípov na pravé bedro (od toho pochádza aj názov). Symbolizuje duchovný meč, tzn. Božie slovo.

Vkladanie rúk

Otec Pavol si kľaká pred prestol.

Dvaja svätitelia kladú otvorené evanjelium stranami nadol na jeho hlavu. Počas tohto úkonu hlavný svätiteľ biskup Dionýz Nyáradi slávnostne prednáša konsekračnú formulu:

„Božia milosť ... ustanovuje Pavla Petra, nádejného presbytera, za biskupa. Pomodlime sa...”

Po ukončení modlitby robí nad hlavou vysviacanáho veľký znak svätého kríža. Potom svätitelia vkladajú na neho svoje ruky a vrúcne sa modlia, aby Ježiš Kristus posilňoval novovysväteného biskupa tak, ako kedysi prorokov, apoštolov a všetkých svätých biskupov, aby ho zachoval v čistote a urobil ho dôstojným zástupcom svojho národa.

V nasledujúcej modlitbe prosia Ducha Svätého, aby sa stal opravdivým pastierom svojho stáda, vodcom slepých, svetlom tým, čo sedia v temnotách, vzdelávateľom nerozumných, učiteľom mládeže, svetlom sveta, aby šťastlivo vedel priviesť jemu zverené duše pred spravodlivého Sudcu.

Po skončení vkladá hlavný svätiteľ na biskupa Pavla *omofor* (biskupské liturgické rúcho) a mitru (ozdoba hlavy biskupa – je znakom koruny, pokrývky hlavy starozákonných veľkňazov a rímskych cisárov), pričom prítomní spievajú: „*Axios!*“ Všetci biskupi sa radostne objímu a všetci štyria pokračujú v slávení svätej liturgie. Po jej skončení prijíma *mantiju* (široké mimoslužobné rúcho purpurovej farby, na predných koncoch ktorého sú vyšité štyri štvorcové tabuľky alebo rieky. Dve z týchto tabuliek znamenajú dosky Starého zákona a zvyšné dve znamenajú dva zákony, Starý a Nový. Rieky znamenajú rieky živej vody, o ktorých hovorí Ježiš Kristus: „*Rieky živej vody potečú zvnútra toho, kto verí vo mňa*“ (Jn 7, 38)), panagiju (malý obrázok z emailu, striebra a zlata alebo z inej drahocennej látky s vyobrazením Ježiša Krista a Presvätej Bohorodičky s dieťaťom, ktorú nosí biskup na prsiach na znak toho, že nosí Krista v srdci a že sa odhodlal k nasledovaniu jeho presvätej Matky), prsteň a piusku (malá, okrúhla čiapočka fialovej farby).

Vladyka Pavol potom udeľuje všetkým prítomným archijerejské požehnanie.

Pri bielom stole

Po gratuláciách sa pozvaní hostia odoberú do Pápežského kolégia sv. Jozafáta na slávnostný obed. Svoju sviatočnú reč vladyka začína parafrázou prvých veršov *Magnifikatu*: „*Velebí moja duša, Pána, lebo zhliadol na poníženosť svojho sluhu.*“ Nasledujú príhovory prítomných hostí a svätiteľov. Biskup Dionýz Nyáradi vtedy povie prorocké slová. Vysloví presvedčenie, že v zodpovednej práci biskupa vladyka Pavol nebude ľutovať vynaložiť námahu a obetu, a keď to bude potrebné, preleje aj krv za svätú vec.

Po krátkom oddychu vladyka Pavol začína svoju svätiteľskú činnosť hneď na druhý deň, keď vysväcuje troch mladých mníchov – baziliánov na subdiakonov a potom na diakonov. Medzi nimi je aj Nikolaj Dudaš, neskorší hajdudorožský biskup.

Počas pobytu v Ríme navštevuje vladyka svätopeterskú Baziliku a Baziliku sv. Pavla, kde sa modlí pri hrobách sv. apoštolov. Prosí o silu, odvahu a vytrvalosť, akú mali tí, čo vo viere a vernosti Bohu vytrvali až do konca svojho života. Navštívi aj Koloseum. Tam bozká kamene skropené krvou mučeníkov.

Zdroj: wikimedia commons

Dar a prorocké slovo

29. marca 1927 prijíma na audiencii biskupov Dionýza Nyáradiho a Pavla Gojdiča pápež Pius XI. Stretnutie je veľmi srdečné. Pápež oboch obdaruje zlatými medailónikmi Dobrého Pastiera, pričom hovorí: „*Vy ste moji dobrí pastieri, a preto plným právom vám patrí toto vyznamenanie.*“ Novovysvätenému biskupovi Pavlovi pridáva ešte drahocenný náprsný kríž z čistého zlata a dodáva: „***Tento kríž je iba bleďým symbolom všetkých tých veľkých a ťažkých krížov, ktoré Pán Boh pošle na teba, syn môj, v tvojom novom postavení biskupskej služby!***“ Tento dar si vladyka Pavol veľmi cení. Často si pripomína aj pápežove slová, ktoré odznegli pri tejto audiencii.

Pri rozlúčke pápež ešte biskupov povzbudí: „*S Bohom sa máme namáhať, ako aj trpieť a vytrvať s neochvejnou nádejou až do konca. Víťazstvo bude určite na našej strane, ale kedy, to vie len Pán Boh!*“

Požehnanie Kristovho námestníka potom vladyku sprevádza, aby až do smrti hľadal Božiu vôľu.

Podľa diela Dr. M. Potaša, OSBM, **Dar lásky** spracovala redakcia Christianitas.sk.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/pastier-kracajuci-za-pastierom-95-vyrocie-biskupskej-vysviacky-bl-hieromucenika-pavla-petra-gojdica-osbm/>